

Anti-pestprotocol Pantarijn MHV

2026-2027

Inhoud

Inleiding	2
De vijfsporenaanpak.....	3
Stappenplan.....	4
Visuele weergave communicatiestappenplan bij pesten	7
Contactpersonen.....	8
Bijlage 1: Hoe dan bij Pantagora?.....	9
Bijlage 2: Veelgestelde vragen en antwoorden	10
Bijlage 3: Achtergrondinformatie pesten	11
Bijlage 4: Tips bij cyberpesten.....	12
Bijlage 5: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	13
Bijlage 6: Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest	14
Bijlage 7: Herstel en nazorg na pesten.....	15
Bronnen / informatie over pesten:	15

Inleiding

Op Pantarijn komen veel mensen met een verschillende achtergrond samen om met elkaar te werken en te leren. Ons uitgangspunt is dat dit gebeurt in een veilige omgeving, waarin leerlingen en medewerkers op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

Pesten tolereren we niet. Wie gepest wordt, moet weten dat de school hem of haar zal steunen en zich zal inspannen om het pesten tegen te gaan. Naast de gepeste leerling zal ook degene die pest de hulp krijgen die hij of zij nodig heeft. We verwachten dat elke medewerker, leerling en ouder een actieve houding aanneemt om pesten te signaleren en tegen te gaan. Het is belangrijk om niet weg te kijken als je iets merkt van pestgedrag. Als je over pesten iets hoort of opvangt, meld het dan op school. Signaleren door ouders, leerlingen en docenten is van groot belang. De mentor vormt binnen Pantarijn de contactpersoon voor leerlingen en ouders. Wanneer signalen van pesten zich voordoen, is de mentor het eerste aanspreekpunt.

Wanneer pestgedrag gesignaleerd wordt, moet er worden ingegrepen. In de regel zal dat door de mentor gebeuren. Wanneer nodig, kan er ook contact worden opgenomen met de anti-pestcoördinator of met de vertrouwenspersoon.

Daarnaast beschrijven we de preventieve maatregelen die schoolbreed worden ingezet. De school doet daarmee haar best pesten te voorkomen en is sterk gericht op signalering binnen de klassensetting en vrije situaties door alle medewerkers. Actieve preventieve maatregelen op het Pantarijn MHV zijn:

- De mentor staat naast de leerling en voert regelmatig individuele gesprekken en driehoeksgesprekken om zijn klas in beeld te houden.
- Binnen de school staan laagdrempeligheid en persoonlijke verbinding centraal. Docenten worden binnen het Pantarijn MHV met hun voornaam aangesproken.
- Binnen de mentorlessen is er aan het begin van het schooljaar ruimte en aandacht om de schoolregels en schoolroutes te bespreken met de leerlingen: 'Wat verwachten we van elkaar?', 'Wat doe je als je je onveilig voelt?', 'Wat doe je als je gepest wordt/ziet dat er gepest wordt?'
- Binnen de mentorlessen van klas 1 en klas 2 worden de gouden weken (eerste zes weken van het schooljaar) en zilveren weken (eerste twee weken na de kerstvakantie) door de mentor gebruikt om de groepsvorming en klassenverbinding te versterken. Groepsnormen, verbinding en een veilige sfeer staan centraal.
- Binnen de mentorlessen wordt aandacht besteed aan de vaardigheden van het luisteren naar elkaar en het duidelijk grenzen stellen waar nodig. Ook komen samenwerking en het geven en ontvangen van feedback terug in onze mentorlessen.
- Binnen onze school werken we aan de participatie van de leerlingen. We benadrukken dat er conflicten kunnen zijn en bij het leven horen, maar het oplossen van deze conflicten ook. Als school ondersteunen wij onze leerlingen hierin.
- Als school besteden we actief aandacht aan *de week tegen pesten*. In deze week zal de mentor nadrukkelijk bij dit thema stilstaan in de mentorles. Ook zal er in de school aandacht worden gevraagd voor dit belangrijke thema. Daarnaast komen diverse andere themaweken aan bod, zoals de week van de mediawijsheid, de landelijke complimentendag en de landelijke dag tegen pesten.
- Binnen de school zijn jongerenwerkers actief die het schoolklimaat monitoren en hier actief naar handelen.
- Binnen de school is de wijkagent actief. Deze monitort zowel in de school als in de wijk het klimaat en handelt hier actief naar.
- Jaarlijks monitoren wij de veiligheid binnen school door het jaarlijkse veiligheidsonderzoek (Vensters) en het GGD schoolprofiel. Deze worden geanalyseerd door de mentoren, schoolleiding en de anti-pestcoördinator.

De vijfsporenaanpak

De vijfsporenaanpak is een landelijke aanpak. Deze aanpak bevordert een goed klasklimaat en sociale vaardigheden en is gericht op preventie en interventie. Het anti-pestprotocol binnen het Pantarijn MHV sluit aan bij deze aanpak, die perspectief biedt aan alle betrokkenen rondom de pestsituatie.

De vijfsporenaanpak is gebaseerd op de volgende sporen:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en de aanpak van pesten als zich dat voordoet.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Er wordt hulp aangeboden. De mentor speelt hierin de hoofdrol. De mentor kan het ondersteuningsteam betrekken voor verdere ondersteuning.
- Bij de evaluatie van het stappenplan staat de vraag centraal of de gepeste leerling zich weer veilig voelt. De mentor voert, indien passend, een herstelgesprek met de betrokken leerlingen en besteedt waar nodig aandacht aan de situatie en het herstel van de groepsdynamiek in de klas.

Het nemen van maatregelen en het bieden van begeleiding aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn/haar gedrag en de mogelijke gevolgen hiervan.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het aanbieden van hulp.

Het betrekken van de klas bij het probleem

- De mentor bespreekt met (een deel van) de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- De mentor bespreekt mogelijke oplossingen. De mentor bespreekt wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. Indien nodig komt de mentor hierop terug.

Het betrekken van de ouders van gepeste/pester

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.
- De school gaat ervan uit dat ouders hun verantwoordelijkheid nemen en passende maatregelen van de school ondersteunen.

Stappenplan

Wanneer de situatie rondom het pesten dermate ernstig is, kan er afgeweken worden van het stappenplan door bijvoorbeeld direct een strafmaatregel op te leggen en enkele stappen over te slaan.

Stap 1 – Gesprek mentor en betrokken leerlingen

De mentor gaat in gesprek met het (de) slachtoffer(s) en de pester(s) (bijlage 3 en 4). De informatie die de mentor krijgt, wordt bijgehouden in het logboek van de leerlingen. Met de pester worden afspraken over gedragsverandering gemaakt. Deze afspraken worden ook in het logboek vastgelegd. De mentor brengt de anti-pestcoördinator en teamsleider op de hoogte. Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

Bij strafbare feiten wordt de teamsleider geïnformeerd. Deze zal, indien van toepassing, de politie op de hoogte brengen. De mentor informeert de ouders van de betrokken leerlingen.

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het volgdocument.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het logboek. De mentor brengt de anti-pestcoördinator en de ouders van de betrokken leerlingen op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 2. De anti-pestcoördinator wordt op de hoogte gebracht.

Stap 2 – Gesprek mentor, betrokken leerlingen en ouders

De mentor gaat nogmaals in gesprek met de betrokken leerlingen, ditmaal met hun ouders erbij. Voorafgaand aan dit gesprek overlegt de mentor met de anti-pestcoördinator en de teamsleider over de inhoud van het gesprek en de maatregel die wordt gegeven als het pesten doorgaat. De mentor vult na het gesprek het logboek verder in, waarin de acties en afspraken worden vastgelegd.

Tijdens het gesprek wordt het gedrag begrensd en duidelijk uitgesproken dat wanneer dit gedrag doorgaat er een maatregel (in overleg met teamsleider, 1 dag interne schorsing) zal volgen. Tijdens het gesprek kan er ook al een strafmaatregel worden opgelegd. Hiervan is het doel bewustwording. Denk hierbij aan het schrijven van een brief of het maken van een poster tegen pesten. Van ouders verwacht het Pantarijn dat ze thuis in gesprek gaan met hun kind.

Docenten worden geïnformeerd, waardoor signalen worden geregistreerd in het logboek. Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het logboek.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het logboek. De mentor brengt de anti-pestcoördinator en de ouders van de betrokken leerlingen op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 3. De anti-pestcoördinator wordt op de hoogte gebracht.

Stap 3 – Gesprek mentor, teamsleider, leerling en ouders

De mentor en teamsleider gaan in gesprek met de pester en de ouders en de afgesproken strafmaatregel (1 dag interne schorsing) volgt. De mentor noteert alles in het logboek en brengt de anti-pestcoördinator op de hoogte. Er wordt besproken dat als het pestgedrag doorgaat de leerling twee dagen intern geschorst zal worden. Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het logboek.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het volgdocument. De mentor brengt de ouders van de betrokken leerlingen, de teamsleider en de anti-pestcoördinator op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 4. De teamsleider en anti-pestcoördinator worden op de hoogte gebracht.

Stap 4: Gesprek mentor, teamsleider betrokken leerling en ouders

De mentor en teamsleider gaan in gesprek met de pester en de ouders en een tweedaagse interne schorsing volgt. Er wordt een volgende consequentie afgesproken als het pestgedrag doorgaat. Dit gaat om een tweedaagse externe schorsing. De mentor noteert alles in het logboek en brengt de anti-pestcoördinator op de hoogte. De mentor meldt zijn of haar zorgen bij het ondersteuningsteam door middel van een zorgaanmelding (voor slachtoffer en/of pester). Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het logboek.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het volgdocument. De mentor brengt de ouders van de betrokken leerlingen en de anti-pestcoördinator op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 5. De teamsleider en anti-pestcoördinator worden op de hoogte gebracht.

Stap 5: Gesprek mentor, teamsleider, betrokken leerling en ouders

De mentor en teamsleider gaan in gesprek met de pester en de ouders en de tweedaagse externe schorsing volgt. In dit gesprek wordt vastgesteld dat de volgende stap (6) een laatste schorsing zal zijn, een driedaagse externe schorsing. De mentor noteert alles in het logboek en brengt de anti-pestcoördinator op de hoogte. Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

De mentor meldt de leerling aan bij het ZAT.

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het logboek.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het volgdocument. De mentor brengt de ouders van de betrokken leerlingen en de anti-pestcoördinator op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 6. De teamsleider en anti-pestcoördinator worden op de hoogte gebracht.

Stap 6: Gesprek teamsleider (+ locatiedirecteur), betrokken leerling en ouders

De teamsleider (+ locatiedirecteur) gaat weer in gesprek met de ouders en de leerling. In dit gesprek wordt vastgesteld dat de leerling een laatste kans krijgt en de tijdelijke (driedaagse) externe schorsing, zoals besproken met de leerling en ouders, wordt doorgevoerd.

De teamsleider informeert de mentor over het gesprek. De mentor noteert alles in het logboek en brengt de anti-pestcoördinator op de hoogte. Van de mentor wordt verwacht dat hij regelmatig incheckt bij de gepeste leerling (bijlage 7).

De mentor evalueert de gemaakte afspraken met de leerlingen na 3 weken. Gesprekken met betrokken leerlingen worden bijgehouden in het logboek.

A: Wanneer het pestgedrag is gestopt, wordt dit genoteerd in het volgdocument. De mentor brengt de ouders van de betrokken leerlingen en de anti-pestcoördinator op de hoogte.

B: Wanneer de leerlingen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, volgt stap 7. De teamsleider en anti-pestcoördinator worden op de hoogte gebracht.

Stap 7: Gesprek teamsleider, locatiedirecteur, ondersteuningscoördinator en ouders

Verwijdering van school. Datum en verslag van laatste gesprek moeten weer toegevoegd worden aan het logboek.

Elke genomen stap wordt genoteerd in het logboek van de leerling in Magister.

STAPPENPLAN ANTI-PESTPROTOCOL PANTARIJN MHV

De mentor/ouders/docenten/leerlingen signaleren pesten en de mentor zet het stappenplan in werking.

Het pesten stopt. De mentor monitort de afspraken.

Het pesten stopt niet. De stap. mentor volgt de volgende

1

Gesprek mentor + leerlingen

- Mentor spreekt met pester en het slachtoffer.
- Mentor brengt ouders op de hoogte van de situatie en acties.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

2

Gesprek mentor + leerlingen + ouders

- Mentor overlegt vooraf met anti-pestcoördinator en teamsleider over gesprek en maatregel
- Mentor bespreekt strafmaatregel (1 dag interne schorsing) als het pesten doorgaat.
- Mentor geeft een bewustwordingsmaatregel.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

3

Gesprek mentor + leerling + ouders + teamsleider

- Pester krijgt 1 dag interne schorsing.
- Mentor bespreekt strafmaatregel (2 dagen interne schorsing) als het pesten doorgaat.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator, teamsleider en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

4

Gesprek mentor + leerling + ouders + teamsleider

- Pester krijgt 2 dagen interne schorsing.
- Mentor bespreekt strafmaatregel (2 dagen externe schorsing) als het pesten doorgaat.
- Mentor meldt leerling aan bij het ondersteuningsteam.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator, teamsleider en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

5

Gesprek mentor + leerling + ouders + teamsleider

- Pester krijgt 2 dagen externe schorsing.
- Mentor bespreekt dat stap 6 de laatste schorsing is: 3 dagen externe schorsing.
- Mentor meldt de leerling aan bij het ZAT.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator, teamsleider en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

6

Gesprek teamsleider (+locatie directeur), betrokken leerling en ouders

- Pester krijgt 3 dagen externe schorsing.
- Teamsleider/locatiedirecteur bespreekt dat als het pesten hierna doorgaat, er een verwijdering van het Pantarijn MHV volgt.

De mentor controleert afspraken na 3 weken

Mentor brengt de anti-pestcoördinator, teamsleider en ouders op de hoogte. Mentor noteert in het logboek.

Mentor brengt teamsleider en anti-pestcoördinator op de hoogte. Volgt de volgende stap.

7

Gesprek locatiedirecteur, teamsleider, ondersteuningscoördinator en ouders

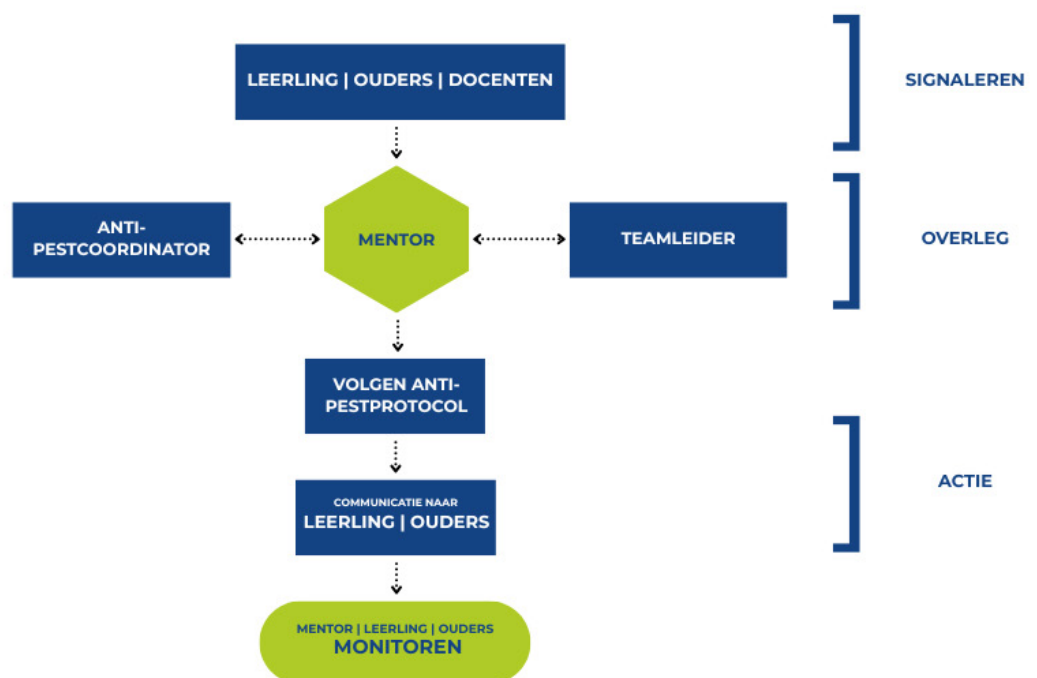
- Er volgt een verwijdering van school.
- Datum en verslag worden zorgvuldig door de locatiedirecteur vastgelegd in het logboek van de leerling.

Alle stappen worden door de mentor zorgvuldig in Magister verwerkt. Door deze verwerking worden de anti-pestcoördinator en teamsleider geïnformeerd over de genomen stap.

Dit is een visuele weergave van de beschreven stappen in het anti-pestprotocol. Bij onduidelijkheden verwijzen wij naar het volledige anti-pestprotocol.

Visuele weergave communicatiestappenplan bij pesten

STAPPENPLAN BIJ ANTI-PESTPROTOCOL

Contactpersonen

Contactgegevens van mentoren

Zie schoolgids

Contactgegevens teamsleider

Teamsleider OB2, OB3 en NG

Mevrouw F. (Froukje) Boselie

fboselie@pantarijn.nl

Teamsleider H4V4 CM/EM, H5V5 CM/EM en Vwo6

Mevrouw A. (Aafke) Piekaar

apiekaar@pantarijn.nl

Teamsleider MH1, MH2 en OB1

De heer L. (Laurens) Jansen

ljansen@pantarijn.nl

Teamsleider H4V4 NG/NT, H5V5 NG/NT en Pantagora

De heer N. (Nico) Taminiau

ntaminiau@pantarijn.nl

Contactgegevens ondersteuning

Zorgcoördinator

Mevrouw R. (Renske) Temmink

rtemmink@pantarijn.nl

Anti-pestcoördinator

De heer G. (Gerco) van den Brink

gbrink@pantarijn.nl

Vertrouwenspersoon van school

Mevrouw A. (Anne) Lozeman en de heer S. (Stephan) Platteel

ALozeman@pantarijn.nl en splatteel@pantarijn.nl

Contactgegevens directeur

Mevrouw A.M. (Anne-Marie) van de Wiel

awiel@pantarijn.nl

Instanties buiten school

Landelijke klachtencommissie

www.onderwijsgeschillen.nl

Kinderombudsman

www.dekinderombudsman.nl

Bijlage 1: Hoe dan bij Pantagora?

Pantagora volgt het Pantarijnbrede anti-pestprotocol. De normen, verantwoordelijkheden, meldroutes en formele maatregelen zijn voor de hele locatie gelijk. Deze aanvulling beschrijft hoe Pantagora het protocol uitvoert binnen de eigen coachgerichte leeromgeving.

Aanvullend geldt binnen Pantagora:

- Iedere leerling heeft een vaste coach. De coaches zijn het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders en voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de sociale veiligheid van de hele groep.
- Door het dagelijkse contact met leerlingen zetten we in op vroegtijdige en relationele signalering. Daarnaast maken we gebruik van onder meer de leerlingenarena en de leerlingenraad.
- Leerlingen moeten misstanden zo snel mogelijk en bij ieder personeelslid kunnen melden. Zij mogen erop vertrouwen dat signalen serieus worden genomen en dat er wordt gehandeld.
- We kijken niet alleen naar de direct betrokken leerlingen, maar ook naar de community, omstanders, gedeelde ruimtes en de online omgeving.
- We vinden het belangrijk dat iedere leerling zich veilig, welkom, gezien en gehoord voelt. Daarbij zetten we in op een goede en respectvolle samenwerking met de leerlingen en medewerkers van Pantarijn MHV.
- We handelen systematisch volgens de vijf B's: bekijken, begrijpen, beslissen, bijsturen en beoordelen.
- We communiceren verbindend en geweldloos: respectvol naar de persoon en duidelijk over gedrag en grenzen.
- Bij een incident worden ouders geïnformeerd en betrokken bij afspraken, evaluaties en vervolgstappen.
- Incidenten en gemaakte afspraken worden vastgelegd in het logboek. Pantagora streeft ernaar binnen vijf werkdagen een eerste terugkoppeling te geven.
- Na een incident vindt actieve nazorg plaats. We blijven volgen of het gedrag daadwerkelijk is gestopt en de betrokken leerling zich weer veilig voelt.
- Leerlingen worden actief betrokken bij activiteiten die verbinding, inclusie en sociale veiligheid bevorderen.
- Bij acute onveiligheid staat directe bescherming voorop. Bij herhaling of ernstige onveiligheid wordt opgeschaald: van handelen door de coach naar regie door de teamleider en, waar nodig, betrokkenheid van de anti-pestcoördinator, ondersteuning en schoolleiding.

De volledige Richtlijn Sociale Veiligheid en het Pestprotocol van Pantagora zijn op te vragen bij Pantagora.

Bijlage 2: Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Plagen gebeurt meestal af en toe en is vaak iets wat over en weer gaat. Bij pesten wordt iemand herhaaldelijk en bewust gekwetst, buitengesloten of lastiggevallend. Het is belangrijk om altijd te kijken naar wat het met iemand doet.

Wat moet ik doen als ik word gepest?

Blijf er niet alleen mee rondlopen. Vertel het aan je mentor, een docent of een andere medewerker bij wie jij je prettig voelt. Je hoeft het probleem niet zelf op te lossen.

Wat moet ik doen als ik zie dat iemand anders wordt gepest?

Kijk niet weg. Je kunt steun geven aan de leerling die wordt gepest en het melden bij een medewerker van school. Ook als je niet precies weet wat er aan de hand is, mag je dit altijd bespreken.

Is het klikken als ik pesten meld?

Nee. Pesten melden is geen klikken. Je helpt mee aan een veilige school voor iedereen.

Kan pesten ook online gebeuren?

Ja. Pesten via WhatsApp, sociale media of andere online platforms noemen we cyberpesten. Ook het verspreiden van foto's, video's of kwetsende berichten kan pesten zijn.

Wat moet ik doen bij cyberpesten?

Bewaar berichten en maak eventueel screenshots. Reageer niet impulsief en blokkeer de pester als dat nodig is. Vertel het aan een volwassene en meld het op school.

Wie is mijn eerste aanspreekpunt op school?

De mentor is meestal het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. De mentor kan, als dat nodig is, andere mensen binnen school betrekken.

Wordt er echt iets gedaan als ik pesten meld?

Ja. Een melding wordt serieus genomen. De school onderzoekt wat er precies gebeurt en bespreekt welke stappen nodig zijn. Het doel is dat de gepeste leerling zich weer veilig voelt.

Wat gebeurt er na een melding?

De mentor gaat in gesprek met de betrokken leerlingen. Er worden afspraken gemaakt en de situatie wordt na drie weken opnieuw bekeken. Als het pesten doorgaat, volgen verdere stappen.

Wat gebeurt er met iemand die pest?

De leerling wordt aangesproken op het gedrag en de gevolgen daarvan. Er wordt ook gekeken naar de achterliggende oorzaak en welke hulp nodig is. Als het gedrag niet stopt, kunnen er steeds zwaardere maatregelen volgen.

Moet ik het zelf oplossen?

Nee. Je mag altijd hulp vragen. Samen met de mentor wordt gekeken wat er nodig is en wat jij zelf eventueel kunt doen.

Wat als ik niet durf te vertellen dat ik word gepest?

Dat begrijpen we. Je kunt ook beginnen met zeggen: 'Ik voel me niet veilig, maar ik vind het lastig om uit te leggen waarom.' Een mentor of andere medewerker kan dan samen met jou verder kijken.

Wat kan ik als klas doen tegen pesten?

Een klas is samen verantwoordelijk voor de sfeer. Niet meelachen, iemand niet buitensluiten en opkomen voor een ander kan al een groot verschil maken.

Bijlage 3: Achtergrondinformatie pesten

Het Pantarijn MHV wil een school zijn waar elke leerling en medewerker zich veilig weet. Pesten is het systematisch vernederen en intimideren van een persoon die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten de groep wordt gedreven. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Pesten kan ook in groepsverband voorkomen. Binnen een dergelijke groep heeft iedereen een rol: er zijn bijvoorbeeld ook 'zwijgers' en 'meelopers'. Het pesten gebeurt vaak meer dan een keer en houdt soms weken of maanden aan. Het gepeste kind heeft verdriet en pijn. De gepeste weet vaak niet hoe hij het pestgedrag moet stoppen en doet geen beroep op volwassenen om hem te helpen. Redenen hiervoor kunnen schaamte zijn of de angst dat het pesten nog erger zal worden. Soms lijkt het probleem onoplosbaar voor het kind. Het pesten gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.

Structureel plagen kan pesten worden. Plagen is vaak incidenteel, terwijl pesten zich door herhaling kenmerkt en daardoor beschadigend is. Bij melding van pesten zal worden nagegaan of het hier plagen dan wel pesten betreft. Dit omdat plagen in de belevingswereld van een kind al snel als pesten ervaren kan worden

Mogelijke signalen van pesten:

School:

- Steeds dezelfde leerling wordt niet gekozen bij groepsopdrachten
- Niemand wil naast een bepaalde leerling zitten
- Een leerling wordt belachelijk gemaakt
- Iemand wordt steeds fysiek lastiggevalen
- Voortdurend grappen maken ten koste van iemand
- Bepaalde leerlingen worden uitgescholden en/of uitgelachen
- Van een bepaalde leerling worden spullen kapotgemaakt of afgepakt
- Er wordt geroddeld over steeds dezelfde leerling
- Een leerling wordt opgewacht, achtervolgd en bedreigd

Thuis:

- Niet meer naar school willen
- Plotselinge dalende resultaten
- Regelmatig spullen kwijt of kapot
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Bepaalde kleding niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos en/of verdrietig zijn
- Niet meer deelnemen aan sociale/schoolactiviteiten

Indien er signalen zijn, kunnen ouders contact opnemen met de mentor.

Bijlage 4: Tips bij cyberpesten

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken van en via het internet en smartphones. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Vormen van cyberpesten:

- Beledigen via WhatsApp of andere sociale mediakanalen: elkaar vervelende boodschappen sturen. Dit gebeurt vaak anoniem of onder een verzonnen naam.
- Misleiden via internet: een ander kan zich voordoen als iemand anders, door bijvoorbeeld een nepprofiel aan te maken op sociale media. Omdat men elkaar niet ziet, gelooft men al snel dat degene aan de andere kant echt degene is die hij zegt dat hij is.
- Bedreigen via internet: omdat de ware identiteit te verbergen is, zijn zaken als stalking en bedreigingen makkelijk te bewerkstelligen.
- Roddelen via internet: in het contact via internet kan gemakkelijk geroddeld worden. Bijvoorbeeld via WhatsApp of andere sociale mediakanalen.
- Inbreken in iemands WhatsApp of andere sociale mediakanalen: door achter iemands wachtwoord te komen, kan men in de sociale media van iemand zich voordoen als een ander persoon. Men kan dan uit naam van die persoon vervelende berichtjes rondsturen naar zijn contactpersonen.
- Foto's op het internet plaatsen: met een telefoon zijn ongemerkt foto's te maken. Deze foto's kunnen heel persoonlijk zijn. Vaak worden deze foto's nog bewerkt om iemand belachelijk te maken. Vervolgens worden ze op internet geplaatst. Foto's die op internet verschijnen, zijn heel moeilijk te verwijderen.
- Shaming: Het zonder toestemming verspreiden van (bewerkte) foto's, video's of kwetsende teksten via online platforms en groepsapps (zoals TikTok, Snapchat, Instagram of Telegram) met het doel iemand bewust te vernederen, buiten te sluiten of online zwart te maken.
- Virussen sturen: virussen die naar iemands computer gestuurd worden, zorgen ervoor dat die computer crasht.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten:

- Melding: Mogelijk krijgen de ouders het advies aangifte te doen en als school is er de mogelijkheid de politie te consulteren.
- Bewaren: Laat de leerlingen de berichten bewaren.
- Blokkeren: Laat de leerlingen de pester blokkeren en leg zo nodig uit hoe dit te doen.
- Contact met ouders/verzorgers: ouders worden ingelicht en krijgen voorlichting en informatie over de mogelijke maatregelen die ze thuis kunnen nemen.
- Advies aangifte: Indien een leerling stelselmatig wordt belaagd, is er sprake van stalking en kan er aangifte gedaan worden. Zo nodig kan er verwezen worden naar het bureau Slachtofferhulp.

Bijlage 5: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Het onderzoeken van feiten:

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou weleens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt? Wat wil je bereiken?

Aanpak

- Beloof nooit geheimhouding. Maar geef wel aan dat alle acties die je onderneemt in het belang van de leerling zijn;
- Herkenning van het probleem is belangrijk voor de leerling;
- Luister goed en vraag door;
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Bijlage 6: Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

- Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is: probleemgericht en richt zich op gedrag dat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren, reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- Relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- Specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- Veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc. Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Wat heb je nodig van de school? Wil je extra ondersteuning hierbij?

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt (zie stappenplan pesten).

Bijlage 7: Herstel en nazorg na pesten

Het doel van het anti-pestprotocol is niet alleen dat het pestgedrag stopt, maar ook dat de veiligheid van de betrokken leerlingen wordt hersteld. Daarom zijn herstel en nazorg een vast onderdeel van de begeleiding. Het herstel richt zich op de veiligheid van de gepeste leerling, het herstellen van vertrouwen, het voorkomen van herhaling en het versterken van een positief groepsklimaat.

De mentor heeft gedurende het gehele proces aandacht voor herstel. Bij iedere evaluatie wordt niet alleen gekeken of het pestgedrag is gestopt, maar ook of de gepeste leerling zich weer veilig voelt, afspraken worden nagekomen en aanvullende ondersteuning nodig is. De mentor kan hierbij gedurende het hele proces overleggen met de anti-pestcoördinator en/of het ondersteuningsteam.

Wanneer een leerling zich nog niet veilig voelt, wordt onderzocht welke aanvullende begeleiding of maatregelen nodig zijn. Indien passend en met instemming van de betrokkenen kan een herstelgesprek plaatsvinden. Dit gesprek is gericht op het erkennen van de gevolgen van het pestgedrag, het nemen van verantwoordelijkheid en het maken van afspraken voor de toekomst.

Pesten heeft vaak invloed op de hele groep. Daarom kan de mentor aandacht besteden aan groepsnormen, sociale veiligheid, respectvolle communicatie, de rol van omstanders en het herstel van de groepsdynamiek. Preventief wordt hier binnen de school al actief aandacht aan besteed, zoals beschreven in dit protocol.

Ouders zijn belangrijke partners in het herstelproces. Zij worden betrokken bij afspraken, evaluaties en nazorg. Van ouders wordt verwacht dat zij de afspraken van school ondersteunen, thuis in gesprek gaan met hun kind en waar nodig passende ondersteuning zoeken.

Ook wanneer het pestgedrag is gestopt, blijft de mentor de situatie gedurende een periode volgen. Nazorg kan bestaan uit gesprekken met leerlingen, ouders en docenten en aanvullende ondersteuning.

Een pestsituatie wordt pas als afgerond beschouwd wanneer het pestgedrag is gestopt, afspraken worden nagekomen, er geen signalen van herhaling zijn en de gepeste leerling aangeeft zich weer voldoende veilig te voelen op school.

Bronnen / informatie over pesten:

www.schoolenveiligheid.nl

www.weektegenpesten.nl

www.stoppestennu.nl

www.jgzrichtlijnen.nl